

OHNYARE'SHÓN:'A NE ONTARI:YO NÓN:WE KAYENTERÍTSTON

Kayenterítston wathró:ri ne O'nekén:tsi táhnon onatya'kéhshon ohnyare'shón:a Ontari:yo nón:we.

Enskontinakerenyónake tóka' ayethirihómyen tahnón aontitewatewéyén:ton.
Kíkén keyentertfón ensayéwa se ahsýen:teré'ne no O'nekén:tsi tahnón onatya'kéhshon ohnyare'shón:a Ontari:yo nánwe. O'nekén:tsi né'e ne skayá:te ne wišk ničkón:ti ohnyare'shón:a Ontari:yo nánwe nè:ne yokwenhrá:ron. Teyotityohkwakháhsyon kí:kenohnyare'shón:a tsí nikontiya'tò:ten (Yokwenhrá:ron, kayeronnyáyon, tahnón yah othén:nen tekayana'táyon). Nón:en enhsatkáhho ne ö:nyare, nikayena'táyon. Yokwenhrá:ron ken, kayeronnyáyon, káton yah othén:nen tekayana'táyon? Yotsyo'kéhna ohwentsyakvé:kon ne Ontari:yo tekointinákere kíkén ohnyare'shón:a. Serihwífsak kahentà:ke wathroryà:tha wentsyárádho wathrór:i tsi nón:we kontinakerenyónake no ohnyare'shón:a ákta' tsí nihsé:ns. Ne óni no Wahstsi tsi wate'nyentéhenton to nikontiya'towá:nens tsi ni:yohst tsí kahayón:ne 'Conant, Roger and Joseph T. Collins and Amphibians of Eastern and Central North America. 3rd edition. Houghton Mifflin Co. Boston'.

ways of knowing partnership
TURTLE ISLAND
conservation
www.turtleislandconservation.com

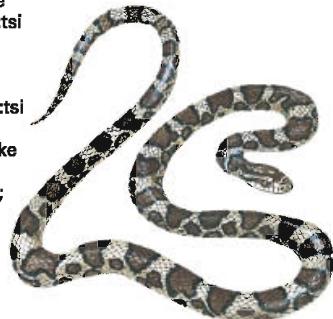
Ne sénha ahserihwatshén:ri ne
Aterón:to Katshé:nen
Konti'terontáhkwa O'nékón:tsi
Ronteweyéhnshtaa arihwà:ke kenh
shehyá:tonhs **Toronto Zoo** –
Rattlesnakes, 361-A Old Finch Ave.
Toronto, ON, Canada M1B 5K7
or e-mail: alentini@torontozoo.ca
Katsinowén:taks O'nyareYa'skwáhtho
ne "Massassauga Rattlesnake
Recovery team website:
www.massassauga.ca

Katsinowèn:taks Ò:nyare Milksnake

Lampropeltis

• 61-90 nikaweyonhkárá:ke n

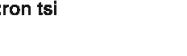
- 132.1 cm nikawayehonkará:ke onahá:'a tkayá:tehs
  - Kanon'takén:seron, kahehsarà:ken, tóka'ni wata'kehnrarà:ken nikontiya'tò:ten táhnon onekwénhrtara tóka'ni kahehsahòn:tsi yokwenhrá:ron nè:ne kahòn:tsi niwahsokhò:ten ktátýe kahsòn:neytöhnyá:net ne yokwenhrá:ron kaya'taktátye
  - Onekwénhrtara yokwenhrá:ron nè:ne kahòn:tsi niwahsokhò:ten aktátye ne nityotiyón:sas
  - Y tóka'ni V nikayeron'tò:ten yokwenhrá:ron kanyarà:ke
  - Ohstónha kanekwen'tarà:ken táhnon kahòn:tsi yokwenhrá:ron kayana'tányon
  - Yostahnétska; Énska yótstonte kahna'tshà:ke
  - Wenni' nhónhsohs
  - Ohstónha shé:kon skontinákere (COSEWIC); Ohstónha shé:kon skontinákere (OMNR)

Othoro'kéha Oná:to Northern Watersnake

Nerodia sipedon sipedon

• 61-106.7 cm nikaweyonhkai

- 104.5 cm nikaweyonhkárá:ke aonhá:'a tkayá:tehs
  - Onékwénhtara táhnon ohéhsa tekyatahsohkwayéhston yokwenhrá:ron kahshón:ne tsi nikaronhkwbé:nehs táhnon yokwenhrá:ron kaya'taktátye tsi na'tekonderényon
  - Ohén:ton kaya'tá:ke taychawwán:'eke ne yokwenhrá:ron tsi niyó:re tetsyarónhkwen kaya'tákta
  - Yah sótsí teyó:ken ne kayana'tányon kontiya'tá:ke ne tyotí:yens, á:yenrehre tsi kahón:tsi tókat o:ni ohéhsa
  - Yotká:t atsyá:kta yetshénryea tókat o:ni awèn:ke
  - Kanon'takén:seron niwahsohkò:ten kanekwen'tá:ke táhnon yokwenhrá:ron ohstónha onekwénhtara wahsóhkhwá:né:ne wenhni:tase nikayeron'tó:tens
  - Teyotsta'kányon; Teyotstakaháhsyon kahna'tshák:ke
  - Owí:re watwetowns

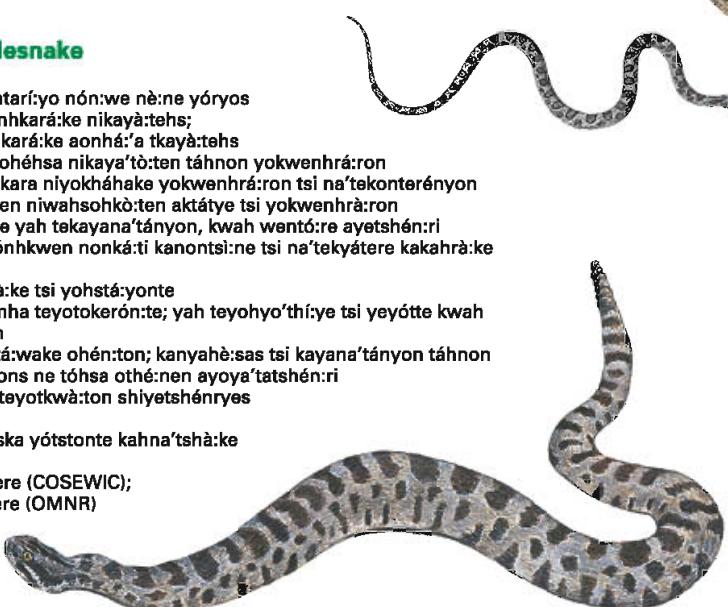

Erie Oná:to

Lake Erie Watersnake

Nerodia sipedon insularum

- 61-106.7 cm nikaweyonhkárá:ke nikayá:tehs;
140.5 cm nikaweyonhkárá:ke aonhái'a tkayá:tehs
  - Tekyátátenonhkwe ne othore'kéha oná:to nè:né
sénha é:so kontinákerenyon
  - Tsi na'tekyátere, ne ata'kèn:ra nikaya'tò:ten yah othé:nen
tekayana'táyon táchnon wata'kenhrahn:tsi chéhsa
tekyatashokwayéhston nè:ne ohstónha yohwawen'ékhon
tsi kayeronnyányon
  - Nek ne tsi ya'tewatshóhos nonká:ti ne Erie kanya'tará:yen
enyetshén:ri táchnon tsi tkawehnotónnyon ne Pelee táchnon
ne oyáhshon
  - Katsinékwararà:ken tsi niyó:re ata'kèn:ra niwahsohkò:ten
kanekwen'tà:ke
  - Teyotsta'kítáyon; teyotstakháhsyon kahna'tshà:ke
  - Owí:wa watéwetons
  - Nikón'a yonatatén:ron (COSEWIC); Nikón':a yonatatén:ron (OMNR)

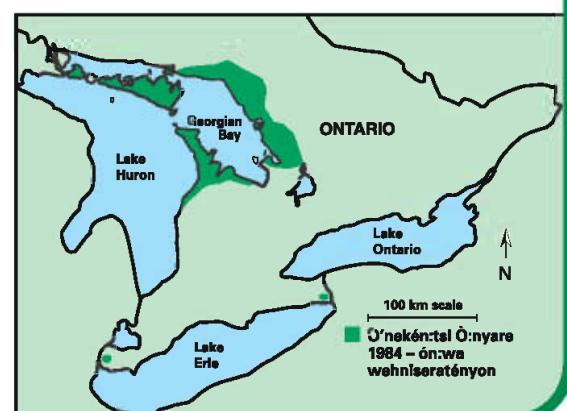

O'nekén:tsi

Massasauga Rattlesnake

Sistrurus catenatus

- Aonhá:'ok ñayare Ontaríyo nón:we nè:ne yóryos
  - 47.2-76 cm nikaweyonhkárá:ke nikayà:tehs;
  - 100.3 cm nikaweyonhkárá:ke aonhá:'a tkayà:tehs
  - Atákèn:ra tsi niyò:re ohésha nikaya'tò:ten táhnon yokwenhrá:ron kahshòn:ne nè:ne tóhkara niyokháhake yokwenhrá:ron tsí na'tekonterényon kaya'taktátye; kenrà:ken niwahsohkò:ten aktátye tsí yokwenhrá:ron
  - Kahnyarahón:tsi nè:ne yah tekayana'táyon, kwah wentó:re ayetshén:ri
  - Teyokà:ronte tetsyarónhkwen nonká:ti kanontsi:ne tsí na'tekyátere kakahrà:ke táhnon ka'nyòn:ke
  - Teyokháhónkentahsà:ke tsi yohstá:yonte
  - Kentahsá:tens, ohstónha teytokerón:te; yah teyohyo'thí:ye tsí yeystte kwah nè:ne onatya'kéhshon
  - Yah tyótkon thaonhstá:wake ohén:ton; kanyahèsas tsí kayana'táyon táhnon tsí yah wetaryorà:nerons ne tóhsa othé:nen ayoza'tatshén:ri
  - Yoya'tákste; yotkà:te teytokwà:ton shiyetshénryes
  - Kanekwen'tahón:tsi
  - Teyotsta'ktáyon; énska yótstonte kahna'tshà:ke
  - Owi:re watéwetwons
  - Yah é:so teskontinákere (COSEWIC);
  - Yah é:so teskontinákere (OMNR)

DeKay Ò:nyare Dekay's Brownsnake

Storeria dekayi

- 23-33 cm nikaweyonhkárá:ke nikayà:tehs;
- 49.2 cm nikaweyonhkárá:ke aonhá:'a tkayà:tehs
- Wata'kenhrará:ken – ohéhsa tsi niyó:re onekwénhtara – ohéhsa nikaya'tò:ten
- Teyoháte yotsistohkwarónnyon aktátye ne kenrà:ken kayerón:ni kahshón:ne
- Yotsistohkwarónnyon yohatényon sewatyé:rens kayerón:ni teyotahsonterónnyon
- Kahón:tsi kayerón:ni onontsistaktátye ehtà:ke niyoyerá:ton
- Áhsen otsi:nekwar niyotsistohkwarónnyon kanyarà:ke ne nityotiyón:sas
- Kanon'takén:seron tóka'ni wahsén:rate niyanekekwen'tò:ten
- Teyotsta'ktányon; teyotstakháhsyon kahna'shà:ke
- Owí:ra watéwetons

Onekwénhtara Ò:nyare Northern Red-bellied Snake

Storeria occipitomaculata

- 20.3-25.4 cm nikaweyonhkárá:ke nikayà:tehs;
- 40.6 cm nikaweyonhkárá:ke aonhá:'a tkayà:tehs (nikaya'tá:'a ò:nyare)
- Onekwénhtara tekyatýehston ohéhsa tsi niyó:re atá:kén:ra – ohéhsa nikaya'tò:ten
- Áhsen niyotsistohkwarónnyon kahehsarà:ken tókat o:ni otsh:nekwar niwahsohkò:ten kanyarà:ke
- Katsí:nekwarhòn:tsi – onekwénhtara niyanekekwen'tò:ten; sewatyé:ren's tóhkara niyotsistohkwa yó:ken
- Teyotsta'ktányon; teyotstakháhsyon kahna'shà:ke
- Owí:ra watéwetons

Otsi'né:wara Smooth greensnake

Opheodrys vernalis

- 30.3-251 cm nikaweyonhkárá:ke nikayà:tehs;
- 66 cm nikaweyonhkárá:ke aonhá:'a tkayà:tehs
- Teyohontáthe tâhnon teyohstaráhthe nikaya'tò:ten
- Kanekwen'tarà:ken tóka'ni otsi:nekwar
- Yotsistahnétska; teyotstakháhsyon kahna'shà:ke
- Wenni'nhónhsos

Kà:nheks Ò:nyare Eastern Ribbonsnake

Thamnophis sauritus septentrionalis

- 45.7-66 cm nikaweyonhkárá:ke nikayà:tehs;
- 96.5 cm nikaweyonhkárá:ke aonhá:'a tkayà:tehs
- Kahón:tsi nikaya'tò:ten tâhnon áhsen otsi:nekwar niyohatényon
- 3 tâhnon 4 kyatón:tha teyohá:te tsi yotsítón:ton kayerón:ni
- Yokwenhrá:ron sha'tewenhni'tf:hen nikayeron'tò:ten ohéhsa tóká:ton kakahrá:ke
- Sewatyé:rens ohéhsa tekayérón:ni tetşyarónhkwen nonká:ti kanekwen'tá:ke
- Otsi:nekwar – óhonte niyanekekwen'tò:ten
- Teyotsta'ktányon; énska yótstonte kahna'tshà:ke
- Owí:ra watéwetons
- Ohstónha shék:kon skontinákere (COSEWIC); Ohstónha shék:kon skontinákere (OMNR)

Áhsen tâhnon kayé:ri
kyatón:tha teyohá:te tsi
yotsítón:ton kayerón:ni

Yakonontí:yo Ò:nyare Queensnake

Regina septemvittata

- 38-61 cm nikaweyonhkárá:ke nikayà:tehs;
- 92.1 cm nikaweyonhkárá:ke aonhá:'a tkayà:tehs
- Otsi:nekwar – ohéhsa nikaya'tò:ten tâhnon otsi:nekwar yohá:te ehtà:ke nonká:ti
- 3 tóka'ni 5 kahón:tsi niyohatényon kahshón:ne yó:ken
- Kanon'takén:seron – otsi:nekwar niyanekekwen'tò:ten; yó:ken ne ohéhsa niwahsohkò:ten yohatényon
- Kahyonhákta, tókat o:ni tsi kaná:wayen enwá:ton ayetshén:ri
- Teyotsta'ktányon; teyotstakháhsyon kahna'shà:ke
- Owí:ra watéwetons
- Yah é:so teskontinákere (COSEWIC); Yah é:so teskontinákere (OMNR)

Tewarè:rons Ò:nyare Blue Racer

Coluber constrictor foxii

- 90-152 cm nikaweyonhkárá:ke nikayà:tehs;
- 182.9 cm nikaweyonhkárá:ke aonhá:'a tkayà:tehs (Kakowá:nen)
- Atá:kén:ra tsi niyó:re óhonte orón:ya tekyatýehston nikaya'tò:ten
- Kanontistahón:tsi, kahnyasarà:ken
- Karonhyarà:ken niyanekekwen'tò:ten
- Nek ne Pelee kawé:note enwá:ton ayetshén:ri
- Yotsistahnétska; teyotstakháhsyon kahna'shà:ke
- Wenni'nhónhsos
- Nikón'a yonatátén:ron (COSEWIC); Nikón'a yonatátén:ron (OMNR)

Nityoyón:a Tewarè:rons Ò:nyare Juvenile Blue Racer

- Atá:kén:ra nikaya'tò:ten tâhnon ahsén:nen kahshón:ne yohá:te ne yokwenhrá:ron wate'kenhráhón:tsi – ohéhsa niwahsohkò:ten
- Ohéhsa tókat o:ni atá:kén:ra nikentahsó:ten tâhnon nek ne ohstónha tókat o:ni yah othé:nen teyokwenhrá:ron
- Kenrà:ken tâhnon kahón:tsi yotsistohkwarónnyon kanontsistaktátye

Otsinonhyahré:na Eastern Gartersnake

Thamnophis sirtalis sirtalis

- 45.7-66 cm nikaweyonhkárá:ke nikayà:tehs;
- 123.8 cm nikaweyonhkárá:ke aonhá:'a tkayà:tehs
- Kahón:tsi, óhonte tókat o:ni ohéhsa nikaya'tò:ten tâhnon áhsen otsi:nekwar niyohatényon
- Sewatyé:rens ohstónha katsí:nekwarhòn:tsi tókat o:ni onekwénhtara tekyatýehston ne yohatényon
- Ótya'kte ò:nyare kahon'tsistóhskon (melanistic)
- 2 tâhnon 3 kyatón:tha teyohá:te tsi yotsítón:ton kayerón:ni
- Sewatyé:rens kentstahón:tsi tsi na'tekóntere teyohá:te kayerón:ni á:yéñhre tsi kayana'tányon
- Otsi:nekwar óhonte tekyatáhsohkwayéhston niyanekekwen'tò:ten
- Teyotsta'ktányon; énska yótstonte kahna'tshà:ke
- Owí:ra watéwetons

Kayerón:ni tsi tekenihation
tâhnon ahsenhaton
yotsayeron:ni

Onekwénhtara Otsinonhyahré:na Red-sided Gartersnake

Thamnophis sirtalis parietalis

- 41-66 cm nikaweyonhkárá:ke nikayà:tehs;
- 124.1 cm nikaweyonhkárá:ke aonhá:'a tkayà:tehs
- Kahón:tsi – ohéhsa nikaya'tò:ten tâhnon áhsen otsi:nekwar niyohatényon
- Onekwénhtara kayerónnyonyo tsi na'tekóntere ne yohatényon tâhnon onekwénhtara kaya'taktátye niwahsohkò:ten tsi na'tekyanitstaterényon
- 2 tâhnon 3 watón:tha teyohá:te tsi yotsítón:ton kayerón:ni
- Óhonte – kahón:tsi niyanekekwen'tò:ten
- Nek ne aktátye tsi teyohwentsykháhsyon ne Ontarí:yo nonká:ti ne Manitoba enwá:ton ayetshén:ri
- Teyotsta'ktányon; énska yótstonte kahna'tshà:ke
- Owí:ra watéwetons

Onato'kó:wa Gray Rat蛇

Pantherophis spiloides

- 106.7-183 cm nikaweyonhkárá:ke nikayà:tehs; 256.5 cm nikaweyonhkárá:ke aonhá:'a tkayà:tehs
- Ne ótya'ke, enwá:ton ayontkáhtho ohstónha yokwenhrá:ron kayana'tányon
- Kahnyasarà:ken
- Atá:kén:ra – ohéhsa tewatahsohkwayéhston kanekwen'tá:ke
- Ohstónha teyotsta'ktányon; teyotstakháhsyon kahna'shà:ke
- Wenni'nhónhsos
- Carolinian population Nikón'a yonatátén:ron (COSEWIC, OMNR); Great Lakes / St. Lawrence population Yah é:so teskontinákere (COSEWIC, OMNR)

Nityoyón:a Onato'kó:wa
Juvenile Gray Rat蛇

- Wata'kenhrá:ken nikaya'tò:ten tâhnon atá:kén:ra – ohéhsa yokwenhrá:ron kaya'tá:ke tâhnon kentahsá:ke
- Kahón:tsi kayerón:ni ka'nyón:ke ne kakahrá:ke tsi niyó:re karhyotshà:ke

Butler Otsinonhyahré:na Butler's Gartersnake

Thamnophis butleri

- 38-51 cm nikaweyonhkárá:ke nikayà:tehs;
- 69.2 cm nikaweyonhkárá:ke aonhá:'a tkayà:tehs
- Kahón:tsi tókat o:ni ohéhsa – óhonte nikaya'tò:ten tâhnon 3 otsi:nekwar niyohatényon
- Sewatyé:rens katsí:nekwarhòn:tsi tsi niyó:re 2 watón:tha ehtà:ke tâhnon 4 watón:tha è:neken
- Ne ohná:ken kaya'tá:ke 2 tâhnon 3 kyatón:tha teyohá:te tsi yotsítón:ton kayerón:ni
- Nikanontsistá:á
- Óhonte – otsi:nekwar nikantontsistá:ten
- Kwah nek ne entyé:ke nonká:ti tsi ya'tewatshóthos ne Ontarí:yo nón:we enwá:ton ayetshén:ri
- Teyotsta'ktányon; énska yótstonte kahna'tshà:ke
- Owí:ra watéwetons
- Yah é:so teskontinákere (COSEWIC); Yah é:so teskontinákere (OMNR)

Tsi niyó:re tsi aontahsá:rate
to niyohatényon tsi
yotsítón:ton ne ò:nyare

Translated by Tehawennahkwa Miller

Illustrations by Wallace Edwards